

THEMA 2: HAAR HAAR

TOVERKAPPER

IK WOU
DAT IK
EEN TOVERKAPPER WAS
DAN KREGEN
ALLE KINDEREN VAN DE KLAS
BLAUWE KRULLEN
OF STEKELHAAR
DAN KREEG DE JUF
EEN PAARDENSTAART
DE DIRECTEUR
EEN GROENE BAARD
DAN KREEG JIJ KRULLEN ROOD ALS BIET*
EN IKZELF ...
SSST ...!
DAT VERTEL IK NIET

Karen Simair, Merchtem
10 jaar
uit: *Strikjes in de struiken*,
Davidsfonds/Infodok

Les 5: Harige gedichten

Je leert de gevoelens van de schrijver of van personages in gedichten herkennen. Door goed na te denken over het gedicht, ga je het ook beter begrijpen.

1 knip doet de schaar
in je haar

knip doet de kapper
je zit dapper
onder een doek
je handen zijn zoek

knip doet de schaar
al het haar
valt op de grond
en op je mond

knip knip
o wat kriebelt dat
hier opzij
je kan er niet bij
daar op je wang

wat duurt het lang

klaar is je haar
zegt de kapper
kijk nu maar
je bent veel knapper

Els van Delden

Uit: *Kom maar dichter*, Averbode

2 Naar de kapper

Moet jij ook weer naar de kapper?
Jongens toch, wat een last.
In de spiegel, bij het knippen,
zie je daar je neus en je lippen,
en je denkt: "het staat wel vast
dat mijn kop niet bij me past."

Waarom vindt men bij de kapper
toch zijn eigen hoofd zo raar?
Ligt het aan de spiegels daar
of aan 't ritselen van de schaar?

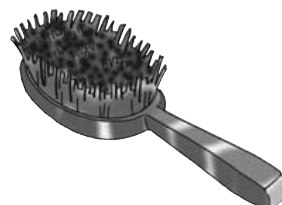
Willem Wilmink

3 Praathaar

Ik worstel* met mijn borstel,
maar m'n kapsel wil niet lukken,
want één haar fluistert: paarden-
staart,
en één roept: grote plukken!
één haar zegt: knot*,
één haar zegt: kort,
en één gilt: opgestoken!
Ik denk dat ik mijn haar pas doe
als het is uitgesproken.

Uit: *Het randje van de wereld*,
uitgeverij De Fontein, Baarn

4 Bij de kapper

De kapper maakt een buiging,
en vraagt: “Wat wenst meneer?
Wenst hij dat ik knippen ga,
of wenst hij dat ik scheer?”

En Joost zegt: “Neemt u maar
uw kammen en uw schaar.
Het haar is weer een heleboel,
er moet iets af van ‘t haar.”

De kapper knikt beleefd:
“Ah, juist, het is een heleboel,
u neemt de hoge stoel!
En hoe wenst meneer dat het wordt?
Ah, juist, niet al te kort.”

Een tijdlang klinkt alleen dan maar
het knippen van de schaar:
Knip-knap, knip-knap,
knip-knap, knip-knap,
knip-knap, knip-knap, kláár!

De scheiding* zeker middenin,
is het zo naar uw zin?
Een beetje sproeien, dat is fris,
ik denk dat het zo in orde is.
Ik hoop dat u tevreden bent,
da’s dan 10 euro 25 cent.
En tot de volgende maand maar
weer!”
“Dag kapper!”
“Dag meneer!”

Fiep Westendorp

Gedichten gaan vaak over gevoelens.
Probeer die gevoelens te herkennen.
Denk ook eens na: hoe zou ik me voelen?

Les 6: Leestraining

Je leert vlot lezen.

A

Haar op je tanden

“Oma, ik vind het zo raar ...” zegt Robbe.
“Wat?” vraagt oma.
“Ik zie geen haar op je tanden”, zegt hij.
Oma schrikt op.
“Moet dat dan?” vraagt ze.
“Papa zegt dat”, knikt Robbe.
“Hij zegt dat jij haar op je tanden hebt.”
Oma schiet in de lach.
“Zegt hij dat?” roept ze.
“Nou, dat is leuk!”
“Ik snap er niets meer van”, mompelt Robbe.
“Iemand met haar op zijn tanden, laat niet met zich sollen*”, zegt oma.
“Snap je?”
“Hm ... Je eigen zin doen. Is dat het?” vraagt Robbe.

“Dat zeg je goed”, knikt oma.
En ze neemt nog een slokje.
Robbe drinkt zijn glas in één teug leeg.
“Wat zie je eruit”, giechelt oma.
“Kijk eens in de spiegel.”
En ja, hoor.

Onder zijn neus staat een witte snor.

“Nu heb ik een melksnor”, zegt Robbe.

“Een melksnor en melktanden. Heb jij dan koffietanden?”

Oma proest het uit.

“Ik heb nog andere tanden!” roept Robbe.

En hij holt naar de keuken.

Uit de fruitmand neemt hij een stuk fruit.

“Ik pel de pomelmoes.

Nu neem ik een mes.

En maak sneetjes in de schil.

Nu stop ik de schil in mijn mond en ...”

Ja, hoor.

Robbe gaat voor oma staan.

Opend zijn mond en ...
lacht heel eng.

“Huh!” schrikt oma.

“Jij lijkt wel een monster!”

“Of een vampier”, roept Robbe.

Meer lezen?

Haar op je tanden, Ann Lootens,

Clavis, 1999

AVI 3

B De beste kapper van Kaalheide

Kaalheide is een klein dorpje.
Er is maar één grote straat.
Dat is de Hoofdstraat.
Er is een slager, die Knar heet.
Er is een bakker, die Bol heet.
Er is een kleine supermarkt.
En er is een kapper.
Dat is kapper Knap.
Kapper Knap heeft het heel druk.
Hij begint vroeg in de ochtend.
En hij werkt tot tien uur in de avond.
Hij is dan heel erg moe.
Hij heeft blauwe vingers van het knippen.
En pijn in zijn arm van het kammen.

Want kapper Knap kan heel goed knippen.
Hij is de beste kapper van de streek.
De mensen zijn heel tevreden over hem.
“Kapper Knap knipt knap”, zeggen ze.
“Ook al gaat het weleens mis. Zoals bij mevrouw Koppens.”

Mevrouw Koppens heeft een vierkant hoofd.
Zij zat een keer onder de droogkap.
Die stond een beetje te heet.
Mevrouw Koppens kreeg het heel warm.
Haar vierkante hoofd werd vuurrood.
Kapper Knap merkte het niet.
Hij stond te praten met tuinman Kruintjes.

Opeens kwam er rook uit de droogkap.
Het haar van mevrouw Koppens schroeide!
Kapper Knap zette meteen de droogkap uit.
Hij maakte snel een handdoek nat.
Die gooide hij op het rokende haar.
Maar het was te laat.
Mevrouw Koppens heeft nu heel raar haar.
Het staat recht omhoog.
En ze kan het niet kammen.

Maar mevrouw Koppens is niet boos meer.
Elke dag komt zij dat even zeggen.
Dan wijst zij naar haar steile haar.
En dan roept ze naar kapper Knap:
“Ik ben niet boos meer, hoor!
Iedereen maakt weleens een fout!
Het kan de beste gebeuren!”
Kapper Knap knikt dan altijd.
“Goed gezegd, mevrouw Koppens!
Want het is de beste gebeurd.
En u bent het bewijs!”
Want kapper Knap kan heel goed knippen.
Maar hij schept ook graag op.

Meer lezen?
De nachtkapper, Peter Smit,
tekening Riske Lemmens, Zwijssen, 2002
AVI 5

C Kromme haren

Mama heeft een borstel in haar hand. Ze zijn net uit bed. Sophie is aangekleed, maar haar haren zitten nog slordig. “Au, au, au!” jammert ze als mama begint te borstelen. “Stel je niet aan”, zegt mama. “Ik doe het heel voorzichtig.”

“Maar het doet zeer!” roept Sophie. “Dat komt omdat er klitten* in zitten. Je haar wordt te lang”, zegt mama. “Weet je wat, ik bel de kapster op.”

Dat vindt Sophie niet erg. Bij de kapster staat leuk speelgoed voor als je op je beurt moet wachten.

’s Middags gaan ze.

“Zo, dus jouw haren moeten worden geknipt”, zegt de kapster. “Je hebt wel mooi haar, hoor.”

“Ze zijn helemaal krom”, zegt Sophie.

De kapster en mama lachen.

“Dat heet krullen”, zegt mama.

“Kromme haren”, zegt Sophie nog een keer.

“Gekke meid”, lacht de kapster.

Nu wil Sophie niet meer geknipt worden. Ze kijkt boos naar de kapster.

“Hou je hoofd eens naar beneden”, zegt de kapster.

Sophie houdt haar hoofd omhoog.

“Naar beneden kijken, Sophie”, zegt mama.

Sophie kijkt niet naar mama. Ze kijkt ook niet naar de kapster in de spiegel. Ze kijkt naar zichzelf.

“Kijk dan maar even naar je schoenen”, zegt de kapster.

Haar schoenen? Wat is daar nou aan te zien? Sophie tilt haar voeten zo hoog mogelijk op en kijkt naar haar schoenen. Er is helemaal niets te zien.

Maar mama moet heel erg lachen en de kapster ook. Ze lachen haar gewoon uit! Sophie slaat haar armen over elkaar en kijkt zo boos als ze maar kan. En ze doet geen een keer meer wat ze van haar vragen.

Als Sophie geknipt is, wacht ze niet op mama. Ze loopt zonder jas naar buiten en gaat boos bij de fiets staan. Mama komt ook naar buiten, met Sophies jas. Ze lacht nog steeds.

“Je haren zitten heel mooi”, zegt ze.

“Ze zijn nog steeds krom”, zegt Sophie.

Meer lezen?

Potverdrie, Sophie, Simone Van der Vlugt,
tekening Alex de Wolf,
Van Holkema & Warendorf, 1999

AVI 8

Les 7: Harige Harrie: kunstmest

Je kunt de verhaallijn begrijpen en onderzoeken hoe woorden in elkaar zitten.

Kunstmest

Deel 1

Mama haalde een schepje uit mijn
speelgoedkist en ging ermee naar
de doos met mestgrond. Ze trok het
deksel open en begon erin te spit-
5 ten.

Toen legde ze voorzichtig wat grond
op mijn hoofd. “Niet meer bewegen”,
zei ze. “Anders glijdt het eraf.” Ze
pakte de plantenspuit en spoot wat
10 water op mijn hoofd. Daarna kleide
ze een helmpje van natte aarde op
mijn schedel.

Toen ze genoeg had van het gepruts
aan mijn hoofd, haalde mama een
15 mutsje boven en trok het elastiekje
tot over mijn oren.

Deel 2

“Ik wil geen muts op!” riep ik. Mama
trok een ernstig gezicht. Dat deed
ze altijd als ze me van haar gelijk
20 wilde overtuigen.

“Het is voor je eigen bestwil, Harrie.

Je bent nu groot genoeg om dat te
begrijpen. Over een jaar ga je naar
school en je zult zien dat alle jon-
25 gens en meisjes daar haar hebben.
Wij zijn aan je kale hoofd gewend,
maar zij zullen je uitlachen en pes-
ten. Daarom heb ik kunstmest voor
je gekocht. Daar gaan alle plantjes
30 goed van groeien en misschien zet
het jouw haren ook aan het werk. Je
hoeft het alleen 's nachts op, dus
niemand ziet je ermee. Het is even
wennen, maar over een week weet
35 je niet beter.”

Ik wist wat kunstmest was. Papa
had het een keer op het gras
gestrooid.

“Maar dan krijg ik groen haar”, riep
40 ik geschrokken.

Mama probeerde mijn zorgen weg
te zoenen en legde me tussen de
lakens. “Dat denk ik niet. En groen
haar is nog altijd beter dan niets. We
45 kunnen het altijd nog bruin verven.”

Meer lezen?

Naar: *Harige Harrie*, Mirjam Mous,
Van Holkema en Warendorf, 1999

Les 10: Straf haargroeimiddel

Je begrijpt een tekst beter door vragen over de tekst op te lossen.

'S MORGENS
Ik moest Jommeke vroeg wakken.

Jommeke, opstaan! We moeten met Gobelijn flesjes halen!

Helaba, wat is dat?!?

Droom ik?... Kijk ik scheel? Nee, ik ben klaarwakker... lieve hemel!

Jommeke! Jommeke!!!
Ja, wat is er?

O, wat nu?... Ik hang vol draden?..
Draden?... 't is haar!!!

Haar?!... Alle mensen, ja!... En ik heb een baard!!!
En verdraaid, geen kleine!!!!

Jommeke, jij hebt gisteren bij het vullen van de ballons haargas ingeademd.

Sappertwee, dat moet wel! Ik bel de professor om raad.

HOEWAA?

Flip, wat gebeurt daar?

WAAAA
Hier is een gorilla binnengebroken!

Een smalle met een pyjama aan!

uit: *De belevenissen van Jommeke, De Samsons*, Uitgeverij Dupuis